

Súd: Okresný súd Košice I
Spisová značka: 13C/101/2009
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7109207234
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 04. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Blažena Szpyrcová
ECLI: ECLI:SK:OSKE1:2017:7109207234.48

Rozhodnutie

Okresný súd Košice I sudkyňou JUDr. Blaženou Szpyrcovou v právnej veci navrhovateľky: S. Q. K., nar. XX.X.XXXX, bytom H., H. F. XX právne zastúpenej advokátkou JUDr. Ivetou Rajtákovou so sídlom v Košiciach, Štúrova 20 proti odporcovi: U. Q. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. S. XXX, D.. G., N. X, G. D. právne zastúpeného advokátom JUDr. Matúšom Lemešom so sídlom Kuzmányho 29 v Košiciach za účasti maloletého I. Q., nar. XX.X.XXXX, bytom u navrhovateľky, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Košice, Staničné námestie 9 v konaní o rozvod manželstva a úpravu práv a povinností k maloletému dieťaťu pre čas po rozvode takto

r o z h o d o l i :

I. R o z v á d z a manželstvo účastníkov S.. S. Q. K., rodená K., nar. XX.X.XXXX a U. Q. R., nar. XX.XX.XXXX uzavreté dňa 21.12.2002 zapísané v knihe manželstiev Matričného úradu Mestskej časti Košice - Staré Mesto vo zväzku XXX, ročník 2002, na strane XX, pod poradovým číslom XXX.

II. Pre čas po rozvode z v e r u j e maloletého I. Q., nar. XX.X.XXXX do osobnej starostlivosti matky, ktorá bude maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok.

III. Otec je p o v i n n ý prispievať na výživu maloletého I. Q. sumou 350 Eur mesačne vždy do 15. dňa mesiaca vopred k rukám matky počínajúc právoplatnosťou rozsudku o rozvode manželstva.

IV. Otec je o p r á v n e n ý sa stretávať s maloletým I. každý tretí víkend od piatku od 15:00 hod. do 18:00 hod., v sobotu od 14:00 hod. do 18:00 hod., v nedeľu od 14:00 hod. do 18:00 hod. v mesiacoch február, máj, september, november každého roka, v čase zimných prázdnin dňa 30.12. od 14:00 hod. do 18:00 hod., 1.1. od 14:00 hod. do 18:00 hod. vždy za prítomnosti matky.

V. Matka je p o v i n n á jedenkrát mesačne informovať otca o podstatných veciach týkajúcich sa maloletého.

VI. Otec je o p r á v n e n ý telefonovať s maloletým I. každú nedeľu a stredú v čase od 19:00 hod. do 20:00 hod.

VII. Žiaden z účastníkov n e m á právo na náhradu trov konania.

VIII. Otec je p o v i n n ý zaplatiť na účet Okresného súdu Košice I trovy znaleckého dokazovania vo výške 890,14 Eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku, v prevyšujúcej časti štát nemá právo na náhradu trov znaleckého dokazovania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Matka vo svojom návrhu podanom dňa 26.3.2009 žiadala, aby súd rozviedol jej manželstvo s odporcom, ktoré uzavrela dňa 21.12.2002, pre čas po rozvode žiadala zveriť maloletého I. Q. pochádzajúceho z ich manželstva do osobnej starostlivosti matky, ktorá by ho zastupovala a spravovala

jeho majetok a žiadala odporcu zaviazať prispievať na výživu maloletého I. Q. sumou 600 Eur mesačne do budúcnosti. Navrhla styk maloletého I. s otcom pre čas po rozvoде tak, aby vyhovoval obom účastníkom konania s dôrazom na záujmy a potreby maloletého v prítomnosti navrhovateľky. O trovách konania navrhla rozhodnúť tak, že žiaden z účastníkov nemá na náhradu trov konania právo.

2. Svoj návrh odôvodnila tým, že manželstvo s odporcom uzavrela z lásky a vzájomného porozumenia. Napriek tomu sa cítila osamelo a často sa vracala na Slovensko. Keď otehotnela, rozhodla sa rodiť na Slovensku, kde mala rodinné zázemie. Situácia medzi manželmi sa rapídne zhoršila po narodení dieťaťa, odporca nemal žiadnu snahu starať sa o dieťa, víkendy trávil na rybách a nikdy nemohla nechať dieťa bez dozoru, pretože sa bála, že na neho nedozrie. S maloletým dieťaťom často trávil čas aj na Slovensku a to aj niekoľkokrát do roka. Postupne sa začali jeden druhému odcudzovať, dochádzalo k častejším nezhodám, narastala vzájomná apatia a neskôr prestalo aj ich intímne spolužitie. Od júla 2008 kedy odišla na dovolenku s maloletým I. na Slovensko sa jeho zdravotný stav zhoršil, viackrát bol v nemocnici a preto nemohla odcestovať naspäť do Španielska. Poukázala na to, že ďalšie spolužitie s odporcom je bezperspektívne a neúčelné, manželstvo s odporcom je rozvrátené a neplní svoj spoločenský účel. Nie je medzi žiadna citová väzba a ona nemá záujem na ďalšom zotrvaní v manželskom zväzku a nepredpokladá, aby sa ich manželské spolužitie v budúcnosti obnovilo. Pre čas po rozvoде navrhla maloletého I. zveriť do svojej osobnej starostlivosti a uložiť odporcovi povinnosť prispievať na výživu maloletého sumou 600 Eur mesačne.

3. Odporca vo svojom písomnom vyjadrení k návrhu zo dňa 11.9.2009 s rozvoдом manželstva súhlasil a rovnako súhlasil aj so zverením maloletého I. do osobnej starostlivosti matky. Rovnako považoval obnovenie manželského spolužitia za nemožné, nakoľko sa vzájomne jeden druhému odcudzili, nežijú ani intímnym životom a ich manželstvo prestalo plniť svoju funkciu 15.1.2009. Poukázal na svoje majetkové a finančné pomery a bol ochotný platiť na maloletého I. výživné v sume 150 Eur mesačne. Navrhol úpravu styku s maloletým I. tak, aby sa s ním mohol stretávať každý druhý víkend každého parného mesiaca v roku od piatka od 16:00 hod. do nedele do 16:00 hod. bez prítomnosti matky. Rovnako sa s maloletým chcel stretávať počas zimných, školských prázdnin každý páry rok od 10:00 hod. odo dňa nasledujúceho po poslednom dni vyučovania do dňa pred prvým dňom vyučovania do 20:00 hod. s tým, že tiež bez prítomnosti matky. Počas letných prázdnin sa chcel s maloletým stýkať po dobu 4 týždňov v mesiaci júl a to od 1.7. od 10:00 hod. do 31.7. do 20:00 hod. s tým, že tiež tento styk bude bez prítomnosti matky.

4. Kolízny opatrovník vo svojom písomnom vyjadrení zo dňa 22.5.2009 navrhol, aby súd v prípade rozvoду manželstva účastníkov zveril maloletého I. do starostlivosti a opatery matky, styk upravil podľa návrhu matky len v jej prítomnosti a otca zaviazal platením výživného podľa jeho schopností, možností a majetkových pomerov.

5. Súd vykonal dokazovanie a zistil tento skutkový stav:

6. Zo sobášneho listu predloženého navrhovateľkou súd zistil, že navrhovateľka a odporca uzavreli manželstvo dňa 21.12.2002 na Matričnom úrade Mestskej časti Košice - Staré Mesto, ktoré je zapísané v knihe manželstiev vo zväzku XXX, ročník 2002, na strane XX, pod poradovým číslom XXX. Z manželstva účastníkov pochádza maloletý I. Q., nar. XX.X.XXXX, ktorý je štátnym občanom Slovenskej republiky na základe osvedčenia o štátnom občianstve Slovenskej republiky vydaného Obvodným úradom v Košiciach pod číslom XXXX/XXXXX dňa 16.9.2009.

7. Z výpovede navrhovateľky súd zistil, že manželstvo s odporcom uzavrela asi po dvojročnej predmanželskej známosti v Košiciach dňa 21.12.2002. U oboch z nich išlo o prvé manželstvo. Navrhovateľka je štátnou občiankou Slovenskej republiky, odporca je štátny občanom Španielskeho kráľovstva. Po uzavretí manželstva spoločne bývali v Barcelone v prenajatom byte do júla 2008. Maloletý I. sa narodil na území Slovenskej republiky dňa XX.X.XXXX. V Košiciach s maloletým býva od júla 2008 a odvtedy sa už do Španielska nevrátila k odporcovi. Podľa navrhovateľky príčinou rozpadu ich manželstva bolo to, že odporca nejavil záujem ani o ňu, ani o ich maloleté dieťa. Nevypestoval si k ním emočný vzťah. Vo vzájomných rozhovoroch s odporcom poukazovala na tieto skutočnosti, ale tieto rozhovory odporca nebral vážne. V júli 2008, keď prišla na dovolenku do Košíc začala rozmýšľať o tom, či sa má vrátiť do Španielska a v decembri 2008 mu telefonicky oznámila, že s maloletým zostáva na území Slovenskej republiky natrvalo. V januári 2009 sa odporca dostavil do Košíc a presviedčal ju, aby

sa vrátila do Španielska a vtedy pripustil, že sa správal nevhodne voči nej i maloletému. Otcovi oznámila, že sa definitívne rozhodla, že sa do Španielska nevráti. Od júla 2008 s odporcom spoločne nehospodári, intímne nežije s odporcom od januára 2008 a o maloletého sa stará výlučne ona sama.

8. V čase prvého pojednávania dňa 7.12.2009 pracovala navrhovateľka na Strednej odbornej škole súkromnej v Košiciach, pričom jej čistý mesačný zárobok bol 420 Eur. Maloletý navštevoval materskú školu na ulici Obrancov mieru v Košiciach, za ktorú mesačne uhrádzala 35 Eur a 11 Eur za krúžky, ktoré maloletý navštevoval. Bývala v trojizbovom byte, ktorý je vlastníctvom jej rodičov. Maloletému platila mesačne poisťku v sume 33,19 Eur a 60 Eur za účasť v lyžiarskom klube. Na tomto pojednávaní navrhovateľka poukázala na to, že nesúhlasí, aby sa odporca stretával s maloletým bez jej prítomnosti. Uviedla, že odporca má problémy so základnými otázkami starostlivosti o maloletého, nevie správne posúdiť čo môže a čo nemôže maloletý, teda čo je pre neho vhodné. Ďalej poukázala na to, že odporca sa bez jej účasti nevie postarať sám o maloletého. Nazdávala sa, že odporca znižuje jej autoritu pred maloletým a nevhodne sa vyjadruje aj o jej rodičoch.

9. Z výpovede odporcu súd zistil, že vzťahy medzi ním a navrhovateľkou boli veľmi dobré. Po narodení maloletého Viktora navrhovateľka často trávila svoj čas na Slovensku u svojich rodičov, s čím on nesúhlasil, ale rešpektoval to. V dôsledku častých návštev navrhovateľky na Slovensku došlo k zhoršeniu ich vzájomných vzťahov a zo strany navrhovateľky začal pociťovať ochladenie voči nemu. Pre neho bolo nepredstaviteľné, aby sa rozviedli a navrhol navrhovateľke návštevu psychológa, aby riešili túto svoju situáciu. Komunikácia s navrhovateľkou však bola problematická, keďže bolo málo príležitostí rozprávať sa o svojich vzájomných veciach. Odporca vyjadril súhlas s rozvodom manželstva, pretože aj podľa neho neplní svoje funkcie.

10. V čase prvého pojednávania odporca bol súkromným podnikateľom v oblasti realitného biznisu, jeho ročný zárobok podľa jeho vyjadrenia bol 5 000 Eur. Tvrdil, že prenajíma spoločný byt, ktorý nadobudli s navrhovateľkou počas trvania manželstva za sumu za 950 Eur. Spláca mesačnú splátku hypotéky vo výške 833 Eur, poisťku za byt 200 Eur ročne a za správu a údržbu tohto bytu platí 80 Eur mesačne. Mal jednu vyživovaciu povinnosť a to práve k maloletému I., ktorý pochádza z manželstva. Odporca v žiadnom prípade nesúhlasil, aby sa jeho styk s maloletým realizoval za prítomnosti navrhovateľky.

11. Na tunajšom súde prebiehalo konanie vo veci úpravy práv a povinností k maloletému I. Q. pre čas do rozvodu pod spisovou značkou 11P/18/2009, pričom rozsudkom zo dňa 30.11.2011 súd rozhodol tak, že maloletého I. zveril do osobnej starostlivosti matky a otca zaviazal prispievať na jeho výživu sumou 250 Eur mesačne od 1.5.2009 do budúca. Súčasne určil zo strany otca dlžné výživné za obdobie od 1.5.2009 do 30.11.2011 a upravil aj styk otca s maloletým dieťaťom. Voči tomuto rozsudku podal otec (odporca) odvolanie v dôsledku čoho Krajský súd v Košiciach uznesením zo dňa 29.6.2012 zrušil rozsudok v napadnutých výrokoch o určení výživného od otca pre maloletého I., v dlžnom výživnom, v trovách konania a v rozsahu zrušenia vrátil vec na ďalšie konanie.

12. Následne rozsudkom Okresného súdu Košice I č. k. 11P/18/2009-981 zo dňa 19.10.2016 súd rozhodol, že otec je povinný prispievať na výživu maloletého I. Q. sumou 250 Eur mesačne od 22.4.2009 do 31.8.2016 a vo výške 350 Eur mesačne od 1.9.2016 do budúca, dlžné výživné za obdobie od 22.4.2009 do 31.10.2016 vo výške 9 056,64 Eur uložil otcovi zaplatiť do 30 dní od právoplatnosti rozsudku. Súd zároveň upravil styk otca s maloletým I. a to každý tretí víkend od piatku od 15:00 hod. do 18:00 hod., v sobotu od 14:00 hod. do 18:00 hod., v nedeľu od 14:00 hod. do 18:00 hod. v mesiacoch február, máj, september, november každého roku, v čase zimných prázdnin dňa 30.12. od 14:00 hod. do 18:00 hod., dňa 1.1. od 14:00 hod. do 18:00 hod. vždy za prítomnosti matky. Žiadnemu z účastníkov ani štátu náhradu trov konania nepriznal.

13. Voči vyššie citovanému rozsudku podal otec odvolanie, pričom napadnutý rozsudok bol potvrdený Krajským súdom v Košiciach dňa 30.3.2017 a to rozsudkom č. k. 7Cop/11/2017-1040.

14. Obaja účastníci konania na pojednávaní dňa 3.3.2017 uviedli, že od rozhodnutia vo veci spisovej značky 11P/18/2009 nedošlo k žiadnym zmenám ani na strane účastníkov konania ani na strane maloletého I.. Matka uviedla, že výživné určené otcovi maloletého v rozsudku 11P/18/2009 zodpovedá oprávneným schopnostiam a možnostiam otca a navrhla, aby súd pri rozvode manželstva určil rovnakú výšku výživného ako v citovanom konaní. Podľa matky otec účelovo optimalizuje príjmy, aby výška

výživného bola určená čo najnižšia. Súhlasila, aby súd po rozvoze manželstva upravil styk otca s maloletým rovnako ako v konaní 11P/18/2009. Kolízny opatrovník navrhol v prípade rozvodu účastníkov konania zveriť maloletého I. do osobnej starostlivosti a výživné určiť primerané k veku maloletého a k majetkovým a finančným pomerom povinného otca. Čo sa týka úpravy styku s maloletým navrhol rozhodnúť, aby sa styk realizoval tak, že aby sa styk otca s maloletým realizoval za prítomnosti matky v adaptačnom období, aby bola zabezpečená pri úprave styku, teda aj prítomnosť matky. Odporca navrhol úpravu styku tak, aby sa mohol s maloletým I. stretávať každý august v roku, každý august v kalendárnom roku od 1.8. od 09:00 hod. do 31.8. do 18:00 hod., každý druhý víkend v mesiacoch máj, jún, júl, september od piatku od 15:00 hod. do nedele do 18:00 hod. bez prítomnosti matky. Ďalej žiadal, aby bolo určené v rozsudku možnosť telefonicky sa kontaktovať s matkou maloletého I. na jej telefónne číslo a aby bola matke uložená informačná povinnosť jedenkrát do mesiaca informovať otca o všetkých podstatných veciach maloletého, a aby otec mal právo telefonovať s maloletým každú stredu a každú nedeľu v čase od 20:00 hod. do 21:00 hod.

15. Priemerný mesačný zárobok navrhovateľky, ktorá pracuje na Strednej odbornej škole v Košiciach je za posledných 12 mesiacov v sume 649,66 Eur. Má jednu vyživovaciu povinnosť voči maloletému I. Q.. Naďalej býva v byte svojich rodičov, pričom za užívanie bytu platí 220 Eur mesačne, výdavky na školskú jedáleň vrátane na stravovanie platí mesačne vo výške 245 Eur, 40 Eur platí za basketbalový krúžok, ktorý navštevuje maloletý, 60 až 70 Eur mesačne platí na športové oblečenie a na ostatné oblečenie, ďalej platí maloletému mobilný telefón v sume 30 Eur mesačne, za internet 20 Eur mesačne a v zimnom období platí 50 Eur mesačne na vleky, pretože maloletý sa venuje lyžovaniu. Ďalej platí maloletému poisťku vo výške 33 Eur, 100 Eur vynaloží na benzín, pretože musí maloletého rozvážať na krúžky. Matka je zdravá, v súvislosti so svojím zdravotným stavom nemá zvýšené výdavky.

16. Podľa dokladov predložených odporcom, ktorý je naďalej súkromným podnikateľom v oblasti realít bol jeho ročný príjem za rok 2016 vo výške 76 003,20 Eur, odpočítateľné výdavky mal vo výške 68 135,60 Eur. Počas konania mu pribudli dve vyživovacie povinnosti a to voči maloletej X. Q. K. a synovi D. Q. K.. Doposiaľ prispieval na výživu maloletého I. na základe predbežného opatrenia vydaného v konaní 11P/18/2009 sumou 150 Eur mesačne. S maloletým sa za posledné 2 roky stretol len jedenkrát.

17. Odporca poukázal na to, že jeho čistý zisk za rok 2016 bol vo výške 7 867,60 Eur. Uviedol, že zamestnáva dvoch zamestnancov, pričom uhrádza mesačné náklady na týchto zamestnancov, na každého z nich po 1 500 Eur. Odporca uviedol, že je pravdou, že vlastní byt, ktorý patrí do BSM jeho a navrhovateľky, pričom tento byt je prázdny a prenajímal ho len krátkodobo. V súčasnosti býva so svojou partnerkou, s ktorou má 2 maloleté deti v prenájme, za ktorý platí mesačne 710 Eur. V súvislosti so svojím zdravotným stavom odporca nemá žiadne finančné náklady. Aj naďalej vlastní parkovisko, ktoré prestal prenajímať asi pred 2 rokmi. Nevlastní žiadne motorové vozidlo. Jeho partnerka, s ktorou žije v spoločnej domácnosti nepoberá žiadne dávky a nepracuje.

18. Keďže navrhovateľka i odporca sa od začiatku rozvodového konania nevedeli dohodnúť na forme úpravy styku odporcu s maloletým, či sa tento má konať za prítomnosti alebo bez prítomnosti matky súd nariadil znalecké dokazovanie znalkyňou K.. L. A. z odboru psychológia, klinická psychológia detí a poradenská psychológia a určil jej vypracovať jej znalecký posudok, v ktorom mala psychologicky vyšetriť matku, otca i maloletého, uviesť aká je ich citová väzba a vzájomné vzťahy a ako doporučuje styk maloletého I. s otcom. Menovaná znalkyňa vo svojom znaleckom posudku č. 7/2010 zo dňa 18.5.2010 uviedla, že osobnostná štruktúra otca i matky je psychicky vyvážená, integrovaná a stabilizovaná bez prejavov psychopatologického respektíve zvýšenie neurotického reagovania. Obidvaja rodičia sú zrelé osobnosti, ktoré sa voči dieťaťu dokážu pozitívne a primerane prejavovať. Maloletý I. má veľmi pozitívnu citovú väzbu k osobe matky, na ktorú je najviac nadviazaný, má však aj dobrý vzťah k osobe otca. Negatívny vzťah maloletého I. k niektorému z rodičov nezistila. Odporučila úpravu styku tak, ako prebiehala doposiaľ, to znamená každý druhý víkend každého párneho mesiaca v roku od piatku od 16.00 hod. do nedele do 18:00 hod. avšak za prítomnosti matky, pričom doporučila, aby sa matka pri styku dieťaťa s otcom fyzicky vzdialila na istú dobu, napríklad na 2 až 3 hodiny, aby otec mal možnosť byť s dieťaťom aj osamote a viesť s ním bežnú komunikáciu. V prípade, že sa takýto styk bez krátkej prítomnosti matky neosvedčí, bude nutné opätovne sa vrátiť k podmienke prítomnosti matky počas styku otca s maloletým I.. Je však vhodné, aby aj otec sa prispôbil aktuálnej požiadavke dieťaťa. Ak bude styk prebiehať bezproblémovo doporučila znalkyňa zmeniť ho po roku tak, že otec bude môcť sa so

synom stretávať osamote aj dlhší čas na základe dohody rodičov. So závermi znaleckého posudku nesúhlasil odporca a navrhol vykonať znalecké dokazovanie iným znalcom z iného kraja.

19. Z uvedeného dôvodu preto súd nariadil znalecké dokazovanie znalcom z odboru psychológia, odvetvie klinická psychológia detí a dospelých a vypracovaním znaleckého posudku poveril znalca K.. D. Č.Í., ktorý vykonáva znaleckú činnosť v Prešove. Menovaný znalec vo svojom znaleckom posudku č. 5/2013 zo dňa 28.1.2013 uviedol, že ani u matky ani u otca nezistil žiadne známky psychotickej organickej i neurotickej symptomatológie. Poukázal na to, že psychický vývin maloletého I. prebieha bez výraznejších problémov, je obklopený ľuďmi, ktorí mu prejavujú dostatok lásky (matka, babka, starý otec, sesternica H.). Stotožnil sa s prostredím, v ktorom vyrastá na Slovensku, má svoje záujmy, ktoré ho uspokojujú, emotívne prežívanie, ktoré je v rodine sa ho dotýka len okrajovo. Citová väzba a vzťah maloletého I. k matke je silne pozitívna, vníma ju ako osobu bytostne najbližšiu. Rovnako má pozitívnu citovú väzbu maloletý I. aj k otcovi, ktorého nevyučuje zo svojej blízkosti, naopak teší sa z jeho návštev. Znalec poukázal, že ovplyvniteľnosť dieťaťa matkou voči otcovi a naopak otca voči matke sa nejaví v takom rozsahu, aby mala forenzný význam. Pri návrhu na úpravu styku sa menovaný znalec stotožnil so závermi znaleckého posudku K.. L. A. zo dňa 18.5.2010 a rovnako ako K.. A. nepovažoval za vhodné, aby vzhľadom na vek a citovú viazanosť na osobu matky bolo vhodné, aby dieťa trávilo čas s otcom v Španielsku. Na návrh odporcu boli vypočutí obaja znalci, ktorí podali znalecké posudky a to K.. L. A. i K.. D. Č..

20. K.. D. Č. na pojednávaní dňa 31.1.2014 poukázal na to, že nie je dôvod, aby sa otec nekontaktoval s maloletým, avšak uviedol, že odporca nemá vytvorené otcovské návyky. Má rád dieťa, ale bola to len forma hrania pokiaľ sa s maloletým stretával, neuplatňoval však výchovnú úlohu akú má mať otec. Maloletý vníma otca ako osobu, s ktorou sa hrá, pričom sa nevytvorilo medzi maloletým a otcom silné puto. Je tu deficit výchovy zo strany otca, pretože šantenie sa nedá stotožňovať s výchovou maloletého dieťaťa. Menovaný znalec poukázal na to, že napätie medzi navrhovateľkou a odporcom neovplyvňovalo stretnutia maloletého s jeho otcom. Neovplyvňovala ho voči otcovi a matku vníma ako osobu, s ktorou má veľmi silné puto. Znalec uviedol, že je vhodné, aby matka bola prítomná pri realizácii styku otca s maloletým, pretože je tu medzi manželmi nedôvera, ktorá vznikla po odchode matky, pričom matka chce byť blízko svojho dieťaťa, aby mala pocit, že je v bezpečí, že je v poriadku. Znalec uviedol, že zaznamenal obavu navrhovateľky o stratu dieťaťa a to ju blokovalo v tom, aby mala kladný prístup k tomu, aby sa maloletý s otcom stretával bez jej prítomnosti. Znalec opätovne potvrdil, že doporučuje, aby zo začiatku sa dieťa stýkalo s otcom vždy za účasti matky a ak sa prelomí bariéra neskôr sa môže maloletý stretávať s otcom sám.

21. Na tomto pojednávaní ústne doplnila svoj znalecký posudok znalkyňa K.. L. A.. Poukázala na to, že od podania znaleckého posudku uplynuli 4 roky, pričom navrhla zachovať kontakt odporcu s maloletým dieťaťom, pretože obaja navzájom mali voči sebe kladný vzťah. Znalkyňa navrhla vzhľadom k tomu, že znalecky podala posudok už pred 4 rokmi, aby bolo nariadené aktuálne psychologické vyšetrenie maloletého dieťaťa.

22. Z uvedených dôvodov súd nariadil znalecké dokazovanie znalkyňou z odboru psychológie, odvetvie klinická psychológia detí, klinická psychológia dospelých a vypracovaním znaleckého posudku poveril znalkyňu S.. X. X.. Po nariadení tohto znaleckého dokazovania však matka podala návrh na znalecké psychiatrické vyšetrenie všetkých účastníkov konania, teda matky, otca i maloletého z dôvodu zistenia diagnózy u maloletého dieťaťa, ktorou je vysokofunkčný autizmus. Zároveň o tom predložila lekársku správu S.. J. Y. a S.. Y. V..

23. Na základe toho preto súd nariadil znaleckého dokazovanie znalkyňou z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria a vypracovaním znaleckého posudku poveril znalkyňu S.. Y. V., ktorá mala vyšetriť a posúdiť osobnosť z psychiatrického hľadiska u navrhovateľky, odporcu i maloletého I., zistiť, či maloletý I. trpí diagnózou vysokofunkčný autizmus a ako sa prejavuje v správaní maloletého I., aký vplyv môže mať táto diagnóza u maloletého I. na možnosť stretávania sa so svojim otcom bez prítomnosti matky. Menovaná znalkyňa bez toho, aby jej bol doručený súdny spis a aby vypočula a vyšetrila účastníkov konania, vypracovala znalecký posudok č. 8/2015 a doručila ho súdu dňa 29.6.2015 aj napriek tomu, že súd ju vyzval len na vyjadrenie sa k námietkam, ktoré podal otec. Uvedený znalecký posudok preto súd nebral do úvahy pri rozhodovaní a nepriznal menovanej znalkyni ani znalečné.

24. Keďže došlo k zmareniu znaleckého dokazovania, súd nariadil nové znalecké dokazovanie z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria a vypracovaním znaleckého posudku poveril znalca O.. S.. F. O., K., bytom H., O. XX. Úlohou znalca bolo vyšetriť a posúdiť osobnosť z psychiatrického hľadiska u navrhovateľky, odporcu i maloletého I. Q., zistiť, či trpí maloletý I. diagnózou vysokofunkčný autizmus, ak áno ako sa prejavuje v správaní maloletého I., aký vplyv môže mať táto diagnóza, ak sa zistí u maloletého I. na možnosť stretávania sa maloletého s otcom bez prítomnosti matky, zistiť, či maloletý I. trpí nejakou duševnou poruchou, ak áno v akom smere ovplyvňuje jeho život, či rozvoj takejto duševnej poruchy, ak by bola zistená u maloletého I. by mohlo podnietiť rodinné prostredie, v ktorom maloletý I. vyrastá, či môže neprítomnosť odporcu (otca) v živote maloletého I. zhoršiť prognózu tejto duševnej poruchy, či mohla matka svojim odmietavým správaním voči osobe odporcu podporiť rozvoj patologických čŕt vo vývoji a či je potrebný vzťah otca so synom pre zdravý duševný vývin dieťaťa.

25. Menovaný znalec vypracoval znalecký posudok č. 1/2016 a doručil ho súdu dňa 28.1.2016. So súhlasom súdu si pribral konzultantku z odvetvia psychológie K.. D. N.. Menovaný znalec vo svojom znaleckom posudku uviedol, že v osobnosti matky neboli psychologickým vyšetrením zistené príznaky duševnej choroby v zmysle psychózy. Na základe psychologického vyšetrenia uviedol, že ide o typ osobnosti, ktorá je pokojná a zdanlivo ústretová, ale je v podstate dominantná s vysokou mierou kritiky iných, ale nedostatočnou sebakritikou s vysokou potrebou presadiť sa, pričom nevylučuje ani manipulatívne formy správania sa. V jej osobnosti neboli zistené žiadne psychopatologické vlastnosti, ktoré by jej bránili plnohodnotne sa venovať výchove syna. Značne je vyrovnaná bez výrazných výkyvov v prejavovaní emócií, ktoré by zverejňovala, je emočne pokojná, nastavená na citlivé sociálne vnímanie, reaguje primerane a zodpovedajúco situácii. U osobnosti otca neboli vyšetrením zistené žiadne príznaky duševnej choroby v zmysle psychózy. Bolo zistené, že jeho osobnostné zloženie je v spojení s egocentrickou orientáciou, je spokojný sám so sebou, má v preferencii praktičnosť a ujasnenie si pozíciu, jeho sebavedomie je primerané a trvá na tom, aby sa veci riešili tak, aby všetky strany mali pocit uspokojenia. Nie je úzkostný ani neurotický ani agresívny typ. V jeho osobnostnej štruktúre neboli zistené žiadne patologické znaky, ktoré by mali brániť v tom, aby sa podieľal na výchove syna aspoň v čase, ktorý by s ním mohol tráviť sám. O syna javí skutočný a nepredstieraný záujem. U maloletého I. uviedol, že dieťa sa vyvíja harmonicky, v norme, bez známk psychopatológie, preto konštatoval, že takáto forma poruchy - vysokofunkčný autizmus nie je u maloletého prítomná. Psychiatrickým ani psychologickým vyšetrením neboli u maloletého I. zistené typické znaky pre typ vysokofunkčný autizmus (HFA). Podľa znalca sa dieťa môže stretávať s otcom bez prítomnosti matky. Otec syna svojim konaním neohrozuje v jeho vývine. Menovaný znalec sa odmietol vyjadriť k znaleckému posudku S.. V., ako aj k jej lekárskej správe. Ďalej znalec poukázal na to, že maloletý I. netrpí duševnou chorobou ani poruchou okrem špeciálno-vzdelávacích diagnóz (disgrafia a disortografia). Celkové sociálne a psychologické prostriedky, ktorom sa dieťa vyvíja je kultivované, dieťa sa vyvíja rovnomerne a v norme. Podľa znalca neprítomnosť otca vo výchove môže u dieťaťa vyvolať v neskoršom období problémy v emočnej a socializačnej rovine. Matka má podľa znalca odmietavé správanie voči otcovi dieťaťa, čo syn vníma a do istej miery aj preberá tento matkin postoj k otcovi na nevedomej úrovni. Otec pre maloletého I. nie je zdrojom ohrozenia vývinu, ani styk s ním syna neohrozuje. Prílohou tohto znaleckého posudku bol aj znalecký posudok pribratej konzultantky K.. D. N.. Odpovede na otázky sa zhodovali s odpoveďami, ktoré uviedol vo svojom znaleckom posudku O.. S.. F. O.. Odpovedala na zadanú úlohu vyšetriť a posúdiť osobnosť z psychiatrického hľadiska u navrhovateľky, odporcu i maloletého I. hoci nie je znalkyňou z odvetvia psychiatrie.

26. Navrhovateľka vo svojom písomnom vyjadrení zo dňa 30.8.2016 poukázala na to, že znalec O.. S.. F. O. svojím neodborným prístupom a nezákonným postupom spôsobil v konaní zbytočné prietahy, keďže znalecký posudok vrátane znaleckého posudku podaného K.. D. N. nie je použiteľný ako dôkaz v predmetnom konaní. Poukázala na to, že znalecký posudok S.. O. je doslovnou kópiou znaleckého posudku konzultantky, na čo aj samotný znalec vo svojej časti znaleckého posudku odkazuje. Znalecký posudok z odvetvia psychiatrie v skutočnosti nepodal znalec z tohto odboru, ale znalkyňa z odboru psychológie (K.. D. N.). Znalec S.. O. nepodal žiadne vysvetlenie prečo jeden a ten istý text celkom zjavne vypracovaný znalkyňou z odboru psychológie, je výsledkom znaleckej činnosti aj z odboru psychiatrie. Práve prejavy poruchy správania sa maloletého boli dôvodom, pre ktorý bola navrhovateľka vyzvaná školou, ktorú začalo maloleté dieťa navštevovať, na absolvovanie vyšetrenia u psychológa a u pedopsychiatra a bolo vypracované odporúčanie na pridelenie asistenta učiteľa pre žiaka so zdravotným znevýhodnením.

27. Navrhovateľka v podstate zhrnula, že v predmetom konaní súdom ustanovený znalec S.. O. nepodal na základe svojej odbornej činnosti znalecký posudok, ale jeho znalecký posudok tvorí skopírovaná časť znaleckého posudku konzultantky K.. D. N. pribratej znaleckou organizáciou Forenza - znalecká organizácia psychiatrickej spol. s r. o. Predloženým znaleckým posudkom S.. O. nebol dosiahnutý účel znaleckého dokazovania, ktorým bolo posúdiť, či maloletý I. trpí diagnózou vysokofunkčný autizmus a zodpovedá na nadväzujúce otázky vzťahujúce sa k významu tejto poruchy pri úprave výkonu rodičovských práv k maloletému dieťaťu.

28. Na pojednávaní konanom dňa 3.3.2017 matka navrhla, aby súd zistil názor maloletého I. na úpravu styku s jeho otcom vzhľadom na jeho vek podľa § 38 Civilného mimosporového poriadku a § 43 Zákona o rodine. Uviedla, že názor maloletého je jedným z parametrov, na ktoré musí súd prihliadať pri úprave styku maloletého s otcom, aby rozhodnutie bolo v čo najlepšom záujme maloletého I.. Navrhla, aby názor maloletého I. na to, či a akou formou sa chce stretávať so svojim otcom zisťoval od maloletého kolízny opatrovník. Na uvedenom pojednávaní bolo zo strany matky poukázané na to, že otec nevyužíval styk s maloletým tak, ako mu bolo umožnené v 2 predbežných opatreniach v konaní 11P/18/2009. Na svoju obranu otec uviedol, že tento styk s maloletým nevyužíval častejšie vzhľadom na správanie sa matky a jej príbuzných pri stretávaní sa s maloletým I..

29. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Košiciach ako kolízny opatrovník, ktorý zastupoval maloletého I. v konaní podal dňa 3.4.2017 písomnú správu o vykonaní pohovoru s maloletým I., či a ako si želá úpravu styku s otcom, pričom na tomto pohovore bol aj psychológ z referátu poradensko-psychologických služieb. Kolízny opatrovník poukazyval na to, že maloletý komunikoval bezprostredne, v uvoľnenej atmosfére. Maloletý uviedol, že by sa rád s otcom stretával v prírode, v Kavečanoch za prítomnosti dospelých ľudí, ktorí by tam boli aj s fotoaparátom, pretože on potrebuje mať „strašnú istotu, aby sa nič nestalo“. Uviedol, že najradšej by bol, aby to bolo za prítomnosti matky, babky a dedka. Spomínal na zážitky, ktoré zažil so svojim otcom, pričom niektoré správanie sa otca v ňom vyvolávalo nie srandu, ale strašenie. Maloletý odmietol stráviť návštevu u otca v Španielsku jeden mesiac, čo uviedol spontánne. Ďalej maloletý uviedol, že otec mu hovorí o ďalších jeho nevlastných súrodencoch, jeho to však nezaujímajú. Tvrdil, že so svojim otcom každú stredu telefonuje. Maloletý trval na tom, aby bol pri úprave styku stále niekto prítomný, lebo on potrebuje mať istotu, môžu to byť aj viacerí. Maloletý ďalej kolíznemu opatrovníkovi uviedol, že by odmietol prespávať u otca. Podľa psychológa Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, ktorý sa zúčastnil na celom pohovore s maloletým I.V. si maloletý praje, aby bola rešpektovaná jeho akcentovaná potreba istoty, bezpečia a ochrany, zdrojom ktorého je najmä matka, trvá na jej prítomnosti pri stretnutiach s otcom, čo tento psychológ odporúča rešpektovať v tomto vývinovom štádiu. Atmosféra pri stretnutiach, posilovanie aspoň základnej dôvery a rodičovskej spolupráce ako aj zvýšená empatia k prežívaniu dieťaťa môže mať z hľadiska prognózy protektívny účinok.

30. V konaní boli na návrh účastníkov vypočuté ako svedkyne S.. S. G. a K.. S. S..

31. Svedkyňa K.. S. S. vypracovala správu Súkromného centra špeciálno-pedagogického poradenstva v Prešove dňa 29.2.2016. V tejto správe uviedla, že maloletý I. je žiakom 4. ročníka s dominujúcimi prejavmi poruchy PAS-F84.0-HFA v komorbidite s ADHD - vývinové postihnutie sa prejavuje vo viacerých funkčných oblastiach - má ťažkosti s komplexným chápaním a porozumením podnetov v sociálnych situáciách, ktoré vníma a sám nie vždy dokáže správne a veku primerane reagovať na situáciu, ktorú pozoruje. V situácii, keď je subjektívne motivovaný, sústredenejší - porozumenie pokynov a vykonateľnosť sa čiastočne zlepšuje. Má oslabenú schopnosť vnímať svoje okolie spôsobom, ktorý by umožnil komplexné pochopenie skutočností. Tieto problémy sú dôsledkom vývinového oneskorenia. Vývin v osobnostnom dozrievaní je nerovnomerne, kvalitatívne iný. V rodinnej situácii svedkyňa v správe uviedla, že matka intuitívne zvláda komunikáciu, s podporou dokáže dieťa viesť, poskytnúť mu hranice, pravidelne navštevuje odborné ambulancie. Podľa doterajších informácií od matky dieťaťa otec vyššie citovanú diagnózu u dieťaťa odmieta, neguje (dieťa z toho vyrastie) nie je si vedomý závažnosti diagnózy a špecifik prístupu. Vzhľadom k neschopnosti maloletého I. primerane spracúvať emócie s negatívne pôsobiacich podnetov ako zmeny (oblečenie, programu režimu) časté striedanie, hluk, zvýšený počet ľudí - pri kontakte je aj u otca potrebná úprava prostredia - znižovanie hluku, kľudná atmosféra. Po stretnutí s otcom, pokiaľ počúva negatívne hodnotenie na svoju matku, jej rodinu - po pobyte s otcom je dieťa výrazne rozrušené, všetky vyššie uvedené prejavy sú zvýraznené, majú vplyv na dekompenzované správanie. Vzhľadom k oslabenej miere chápania sarkazmu, ironie, ako to partner myslel - pre neho doslovné chápanie znamená sústavné ohrozovanie rodičovskej autority,

vnáša zmätok. V prípade nerešpektovania doporučení prístupu k dieťaťu otcom dieťaťa, odporúčala menovaná svedkyňa stretnutie s otcom len v prítomnosti matky, prípadne kontakt s otcom do stabilizácie stavu dieťaťa úplne obmedziť. Práve menová znalkyňa doporučila zväziť podpornú liečbu a zväziť neurologické vyšetrenie s EEG. Ďalší vývin v tejto správe pokladala svedkyňa za potrebné pokračovať vo vzdelávaní - v režime podľa individuálneho vzdelávacieho plánu, pobyt v triede pri výkone činností s asistentom učiteľa.

32. Menovaná svedkyňa na pojednávaní dňa 7.4.2017 doplnila svoju výpoveď s tým, že maloletého vyšetřila špeciálnymi pedagogickými a psychologickými postupmi a na základe toho vypracovala vyššie citovanú správu. Menovaná svedkyňa poukázala na to, že maloletý I. je veľmi inteligentné dieťa a veľmi ťažko sa u neho zisťujú poruchy správania, ak komunikuje so psychológom prípadne pedagógom. Najväčší problém u maloletého zistila v tom, že mal problém s vrstovníkmi vo svojom kolektíve, teda v sociálnej dislekcii. Nevedel vnímať, reagovať primerane na deti vo svojom kolektíve. Maloletý I. chodil do základnej školy, pričom mal prideleného asistenta, ktorého platila matka. Tento asistent mal za úlohu predchádzať kolíznym situáciám a aby maloletý I. neprimerane nereagoval voči ostatným deťom. Z výpovede tejto svedkyne súd zistil, že svedkyňa nie je oprávnená určiť diagnózu, či trpí I. vysokofunkčným autizmom, popísala len symptomatické prejavy u maloletého. Je potrebné podľa menovanej svedkyne rešpektovať želanie dieťaťa, ak maloletý chce, aby sa s otcom stretával len za prítomnosti svojej matky.

33. V konaní vypočutá svedkyňa S.. S. G., ktorá bola triednou učiteľkou maloletého I. do apríla 2015. Menovaná svedkyňa uviedla, že maloletý I. bol introvert, mal problémy nadväzovať vzťahy so spolužiakmi, nikoho pri sebe nezniesol, preto sedel v lavici sám. Stalo sa, že napadol fyzicky spolužiaka bez dôvodu, vnímal okolie inak ako ostatní spolužiaci a inak reagoval na situácie ako ostatné deti a mal problémy aj s učením. Z uvedeného dôvodu požiadala o vyjadrenie školskú psychologičku, ktorá potvrdila, že maloletý I. má poruchy v učení. Svedkyňa potvrdila, že počas tretieho ročníka základnej školy bola maloletému I. pridelená asistentka a vtedy sa zlepšilo učenie maloletého I.. Sedela s ním spolu v lavici počas vyučovania a bola s ním aj cez prestávku. Následne na to sa maloletý I. zlepšil vo vyučovaní.

34. Na návrh odporcu bola v konaní vypočutá aj znalkyňa K.. D. N., ktorá vypracovala doplnok k znaleckému posudku, ktorý podal O.. S.. F. O. v konaní. K otázke, v akej forme by mal byť upravený styk maloletého s jeho otcom sa nevyjadrovala, pretože táto otázka podľa nej nebola predmetom jej znaleckého skúmania. Podľa menovanej znalkyne maloletý I. zrkadlí len názory matky a postoje k forme realizácie svojho styku s otcom. Podľa nej by bolo vhodné, aby pri styku otca s maloletým dieťaťom nebola prítomná matka, aby sa u dieťaťa neživila falošná predstava, že navrhovateľka a odporca budú znova žiť spolu ako rodina. Na druhej strane však poukázala, že pre zdravý vývin maloletého I. nie je na škodu prítomnosť matky pri styku so svojím otcom. Ďalej znalkyňa poukázala na to, že je nedostačujúce pri styku s otcom, aby dieťa bolo niekde von, určitý počet hodín, ale aby tieto vzťahy medzi maloletým I. a jeho otcom mali režim, nie je len tzv. šalenie, ale aby to bola kvalita vzťahu medzi otcom a maloletým aj dlhší čas a aby tento vzťah mal výchovný charakter. Znalkyňa uviedla, že dieťa - maloletý I. má právo na svoj názor, nevedomuje si však dopad a následky toho ako sa vyjadril, že chce byť pri styku s otcom len za prítomnosti matky. Maloletý I. navštevuje hlavne športové krúžky a kolektívne hry, ktoré by nezvládal, ak by u neho sa prejavovala diagnóza vysokofunkčný autizmus alebo ak by mal znaky takejto diagnózy. Znalkyňa uviedla, že maloletý I. môže byť sklamaný, ak sa neprihliadne na jeho želanie, teda na jeho formu styku s otcom a jeho reakcia závisí od osobnosti od toho ako je pripravované na takýto styk s rodičom. Znalkyňa uviedla, že si myslí, že maloletému by neuškodilo, ak by sa stretával s otcom bez prítomnosti matky, ale záleží od otca ako zorganizuje tento spoločný čas, aký kvalitný bude tento vzťah a aké zážitky bude mať maloletým so svojím otcom.

35. V konaní doplnil svoj znalecký posudok ústnou výpoveďou znalec O.. S.. F. O., K., ktorý zotrval na záveroch svojho znaleckého posudku v tom, že maloletý I. netrpí žiadnou duševnou chorobou. Potvrdil, že psychiatricky vyšetřil len maloletého, nevyšetřil psychiatricky aj otca. Mohol by sa vyjadrovať o prípadnej forme styku otca s maloletým I., ale len vtedy, ak by u niektorého z rodičov maloletého I. bola zistená duševná choroba.

36. Súd nariadil v priebehu konania znalecké dokazovanie znalcom z odboru ekonómia a manažment, odvetvie účtovníctvo a daňovníctvo a vypracovaním znaleckého posudku poveril F.. S. V., ktorej úlohou

bolo zistiť príjmy otca z podnikateľskej činnosti za rok 2013, špecifikovať výdavky na zabezpečenie a udržiavanie príjmov z podnikateľskej činnosti, vrátane odvedenej dane a poplatkov do sociálneho a zdravotného zabezpečenia, špecifikovať výdavky vynaložené na rozvoj podnikateľskej činnosti a vyčíslieť čistý príjem odporcu za rok 2013. Menovaná znalkyňa vo svojom znaleckom posudku č. 6/2014 zo dňa 3.10.2014 uviedla, že v roku 2013 mal odporca úhrn zo všetkých závislých činností 75 151,12 Eur, odpočítateľné výdavky zo všetkých závislých činností v sume 74 822,29 Eur a čistý výsledok hospodárenia mal v sume 328,18 Eur. Súd však tento znalecký posudok pri určení výšky výživného nepoužil, lebo zisťoval príjem matky i otca len za rok 2016. Príjmy otca i matky za predchádzajúce obdobia boli predmetom konania vedenom na tunajšom súde sp. zn. 11P/18/2009 o úpravu práv a povinností k mal. I. pre čas do rozvodu..

37. Súd takto zistený skutkový stav posúdil podľa nasledujúcich právnych noriem:

38. Podľa ustanovenia § 22 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine k zrušeniu manželstva rozvodom možno pristúpiť len v odôvodnených prípadoch.

39. Podľa ustanovenia § 23 ods. 1, 2 citovaného zákona súd môže manželstvo na návrh niektorého z manželov rozviesť, ak sú vzťahy medzi manželmi tak vážne narušené a trvalo rozvrátené, že manželstvo nemôže plniť svoj účel a od manželov nemožno očakávať obnovenie manželského spolužitia. Súd zisťuje príčiny, ktoré viedli k vážnemu rozvratu vzťahov medzi manželmi, a pri rozhodovaní o rozvode na ne prihliada. Súd pri rozhodovaní o rozvode vždy prihliadne na záujem maloletých detí.

40. Podľa ustanovenia § 24 ods. 1 citovaného zákona v rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletemu dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného.

41. Podľa ustanovenia § 24 ods. 4 citovaného zákona súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahov k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany oboch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvoma rodičmi.

42. Podľa ustanovenia § 24 ods. 5 citovaného zákona súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti jedného z rodičov dbá na právo toho rodiča, ktorému nebude maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, na pravidelné informovanie sa o maloleťom dieťati. Rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, môže sa právo na pravidelné informovanie sa o maloleťom dieťati domáhať na súde.

43. Podľa ustanovenia § 25 ods. 2 citovaného zákona ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloleťým dieťaťom, súd upraví styk rodičov s maloleťým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť.

44. Podľa ustanovenia § 38 Civilného mimosporového poriadku ak je účastníkom maloletý, ktorý je schopný vyjadriť samostatne svoj názor, súd na jeho názor prihliadne.

45. Podľa ustanovenia § 62 ods. 1, 2 zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, súd prihliadne aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

46. Podľa ustanovenia § 62 ods. 5 zákona o rodine výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

47. Vykonaným dokazovaním bolo súdu preukázané, že manželstvo navrhovateľky a odporcu je dlhodobé a vážne rozvrátené, manželia žijú oddelene od roku 2009, spoločne nehospodária, rovnako spolu intímne nežijú, pričom výchovu a výživu maloletého I. zabezpečuje navrhovateľka. Odporca žije v Španielsku v partnerskom vzťahu, z ktorého má už dve maloleté deti. Keďže toto ich manželstvo neplní žiadnu zo svojich funkcií, ktoré sú uvedené v zákone o rodine súd toto manželstvo na návrh navrhovateľky rozviedol.

48. Pre čas po rozvoze zveril maloletého I. pochádzajúceho z manželstva navrhovateľky a odporcu do osobnej starostlivosti matky, ktorá bude zabezpečovať jeho výchovu a výživu, a maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok. Pri zverení maloletého dieťaťa súd prihliadol na to, že o výchovu a výživu maloletého sa od narodenia stará jeho matka, pričom so zverením maloletého do výchovy matky súhlasil aj otec maloletého.

49. Zároveň súd určil vyživovaciu povinnosť otca voči maloletému I. v sume 350 Eur mesačne počínajúc od právoplatnosti rozsudku o rozvoze manželstva do budúcnosti. Pri určení výšky vyživovacej povinnosti súd prihliadol na to, že takúto úpravu výživného obsahuje aj rozsudok, ktorý bol vydaný v konaní na tunajšom súde pod spisovou značkou 11P/18/2009 dňa 15.10.2016, pričom tak matka aj otec zhodne potvrdili, že od tejto úpravy výživného nedošlo k žiadnym zmenám. Súd sa stotožňuje so záverom citovaného rozsudku, že otec neuvádza všetky svoje príjmy účelovo, pretože napríklad vlastní byt v mieste svojho trvalého bydliska, ktorý prenajímal. V súčasnosti síce tvrdí, že je byt prázdny a že ho neprenajíma, ale aj napriek tomu býva so svojou partnerkou a s dvomi maloletými deťmi v podnájme, za ktorý mesačne platí 720 Eur. Ďalej súd poukazuje na to, že otec vlastní aj parkovisko, ktoré podľa jeho tvrdenia predtým prenajímal a v súčasnosti ho už neprenajíma. Zamestnáva dvoch zamestnancov, na ktorých má mesačne náklady 3 000 Eur. Všetky tieto okolnosti súd zohľadnil pri určení výšky výživného zo strany otca na maloletého I..

50. Pri úprave styku otca s maloletým súd prihliadol na znalecké posudky podané K.. A., K.. Č., ktorí vyšetrovali maloleté dieťa v roku 2010 a v roku 2013. Menovaní znalci doporučovali styk maloletého s otcom realizovať za prítomnosti matky a postupne po tom, čo sa takýto styk ukáže ako realizovateľný, pristúpiť k inej forme styku otca s maloletým.

51. V konaní bol ustanovený znalec aj z odboru zdravotníctvo odvetvia psychiatria O.. S.. F. O., ktorý mal psychiatricky vyšetriť matku, otca i maloleté dieťa. Menovaný znalec však psychiatricky vyšetril len maloletého I., pričom závery svojho znaleckého posudku odpísal zo znaleckého posudku vypracovaného svojou konzultantkou K.. N.. Menovaná znalkyňa však podala znalecký posudok zo svojho odboru psychológia, vyjadrovala sa aj k psychiatrickej diagnóze, tzv. vysokofunkčnému autizmu, pričom na takéto vyjadrenia nemá kvalifikáciu. Preto súd tento znalecký posudok pri úprave styku nebral do úvahy. Najdôležitejším kritériom pre úpravu styku mal. I. s otcom súd považoval vyjadrenie maloletého pred kolíznym opatrovníkom, ktorý vykonal pohovor s maloletým za prítomnosti psychológa pracujúceho u kolízneho opatrovníka. Maloletý I. jednoznačne vyjadril svoje želanie stretávať sa s otcom len za prítomnosti iných osôb, teda najmä svojej matky. Súd rešpektoval toto želanie maloletého, je v jeho najlepšom záujme, a úpravu styku maloletého I. so svojím otcom určil tak ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku s podmienkou, že tento styk bude otec realizovať vždy za prítomnosti matky.

52. Zároveň súd v rozsudku uložil matke povinnosť informovať každý mesiac otca maloletého I. o všetkých podstatných náležitostiach týkajúcich sa maloletého I.. Ďalej súd vyslovil, že otec je oprávnený telefonovať s maloletým I. každý stredu a nedeľu v čase od 19:00 hod. do 20:00 hod.

53. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

54. V konaní vznikli trovy štátu titulom vyplatenia odmien ustanoveným znalcom a to K.. A. vo výške 611,20 Eur, K.. Č. vo výške 631,32 Eur, S.. O. vo výške 249,68 Eur a F.. V. vo výške 288,08 Eur.

55. Súd priznal štátu náhradu trov konania s prihliadnutím na to, že ide o mimosporové konanie, kde je typická dominancia princípu oficiality a princípu materiálnej pravdy. Tieto vyžadujú od súdu, aby zistil skutočný stav veci a teda v rámci dokazovania sa súd nemôže spoliehať len na dôkaznú iniciatívu účastníkov konania, ale aplikuje tzv. vyšetrovací respektíve vyhľadávací princíp civilného procesu. Preto súd vykonal aj tieto dôkazy, nakoľko bolo potrebné na zistenie skutočného stavu veci nariadiť znalecké dokazovania. Tieto trovy štátu vznikli spolu v sume 1 780,28 Eur, pričom tieto trovy by mali znášať navrhovateľka i odporca každý z nich v 1-ici. Navrhovateľka však požiadala o oslobodenie od súdnych poplatkov, pričom súd zistil, že vzhľadom na jej príjem a na jej výdavky sú u nej predpoklady na oslobodenie od súdneho poplatku. Preto zaviazal len odporcu zaplatiť trovy štátu v 1/2 a to vo výške 890,14 Eur na účet Okresného súdu Košice I a vyslovil, že v prevyšujúcej časti štát nemá právo na náhradu trov znaleckého dokazovania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré možno podať do 15 dní odo dňa doručenia na Okresný súd Košice I.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§127 ods. 1 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) [§ 363 CSP].

Podľa ustanovenia § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.